

Oslo

Virksomhetsplan for 2022–2024

Bykuben

Oslos senter for byøkologi

Innhold

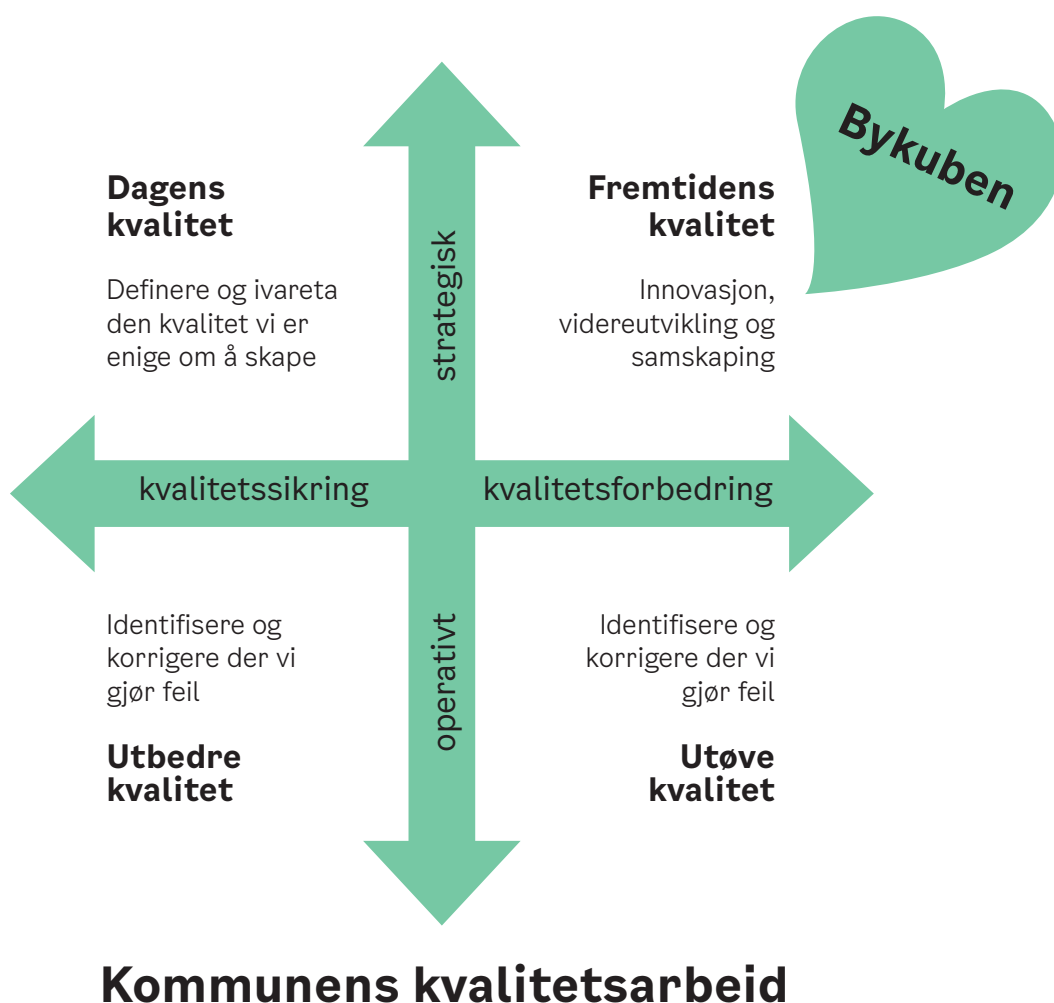
- ♦ side 4 Hva er Bykuben / byøkologi ?
- ♦ side 6 Virksomhetsmål
- ♦ side 7 Fokusområder
- ♦ side 8 Målgrupper og metoder
- ♦ side 9 Bykubens kommunikasjon
- ♦ side 10 Kommunikasjonsmål
- ♦ side 11 Prosjekter og aktiviteter
- ♦ side 12 Oslos miljø- og klimapolitikk
- ♦ side 14 Tidslinje for prosjektet Bykuben

Hva er Bykuben?

Bykuben er Oslos senter for byøkologi. Vi er et kommunalt prosjektsenter som jobber for at Oslo skal være en by der folk tar vare på naturen og hverandre. Dette gjør vi gjennom samarbeid og dialog med de som bor i, bruker og bygger byen.

Bykuben skal bidra til at Oslo kommune realiserer sine klima- og miljøambisjoner. Vi skal fungere som et åpent møtested for arbeid med klimavennlig byutvikling og bærekraftig byliv og et senter for kunnskap og innovasjon.

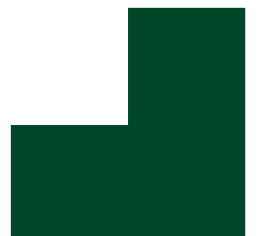
Hva er byøkologi?

Byøkologi handler om samspillet mellom mennesker og natur i byen. Begrepet er i seg selv verdinøytralt.

En byøkologisk byutvikling skal alltid ta utgangspunkt i et bestemt sted og de problemstillingene og ressursene som finnes der. Levesettet som byen tilrettelegger for, må ta vare på og ta hensyn til naturen, og ikke ha negativ påvirkning på miljø og klima. Byøkologisk byutvikling krever i seg selv en endring i levestett og atferd. Bykuben jobber med å utvikle et sett med byøkologiske prinsipper som kan ligge til grunn for en slik byutvikling. Se også "[Byøkologiske boliger og områder](#)".

Det er en felles global utfordring at byutvikling over lang tid har skjedd på bekostning av naturen. Måten vi lever på, krever store ressurser utover det vi har i byene, og stadig mindre areal på land og i havet kan regnes som urørt.

Samtidig samles flere og flere mennesker i byene, noe som setter oss overfor en stor og krevende oppgave. En løsning er at fremtidens byutvikling følger byøkologiske prinsipper.

Virksomhetsmål

og strategiske grep

1 Oslos innbyggere skal bry seg om oslonaturen

For å oppnå dette målet skal Bykuben:

- › bidra til forståelse for hva bynatur er
- › jobbe for at oslofolk har en positiv holdning til bynaturen
- › gjennomføre 30 publikumsrettede aktiviteter årlig

2 Oslo skal være en by der det er lett å engasjere seg og delta i nærmiljøet

For å oppnå dette målet skal Bykuben:

- › holde tett dialog med alle Oslos bydeler og lokale bylivsaktører
- › gjøre verktøy og møteplasser tilgjengelig for å bidra til økt demokratisk deltakelse i utvikling av nærmiljø og nabolag
- › utvikle arbeidsprogrammer for ungdom i sommerjobb i samarbeid med bydelene

3 Bedre forutsetninger for byøkologi i byutviklingen

For å oppnå dette målet skal Bykuben:

- › bidra til innovasjon gjennom metodikk, løsninger og verktøy for byøkologisk planlegging
- › delta i søknader på, eller på egenhånd søke på, økonomiske støtteordninger som kan finansiere byøkologiske pilotprosjekter
- › bidra til bedre forutsetninger for vern av bynatur

4 Flere samarbeid og initiativer for byøkologisk byutvikling på tvers av etablerte sektorer

For å oppnå dette målet skal Bykuben:

- › bidra til økt grad av treplanting i kommunal og privat sektor
- › delta i faglige fora, nettverk og verksteder
- › styrke nettverksbygging og erfaringsdeling gjennom å bidra til å utvikle seminarer og kurs

Bykubens fokusområder

Natur i byen

Byøkologi handler om å bygge en trygg og inkluderende by som er klimarobust og gir plass til naturen. Innenfor dette fagområdet vil vi konsentrere oss om temaene

- › naturmangfold
- › urbant landbruk
- › vannets kretsløp

Kretsløpsbyen

Oslo kommune utvikler og styrker tjenester som bidrar til sirkulær økonomi. Bykuben løfter fram nye initiativer og løsninger, knyttet til temaene

- › forbruksmønstre
- › ombruk, reparasjon og deling

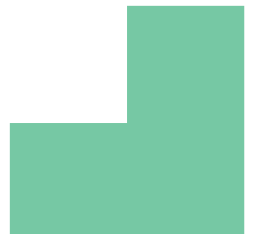
Nabolag og innbyggerinvolvering

Vi skal veilede og samarbeide med bydeler og nabolag gjennom å dele kunnskap og erfaringer, og dra nytte av innbyggerne som en ressurs for byens utvikling. En sunn by gir grunnlag for god folkehelse. Innenfor dette fagområdet vil vi konsentrere oss om temaene

- › folkehelse, inkludering og tilhørighet
- › grønne, gode nabolag

For alle områdene vil det være relevant å se på utfordringene med ulike vinklinger:

- › planleggerperspektivet: finne fysiske løsninger for byen gjennom arkitektur og byplanlegging
- › innbyggerperspektivet: styrke lokal deltakelse og bruk av byen

Bykubens målgrupper og metoder

Målgrupper

Byøkologisk byutvikling krever en tverrfaglig tilnærming til byutvikling, på tvers av kommunale sektorer, mellom privat og offentlig sektor, og mellom innbyggere, næringsliv, frivillig sektor og myndigheter. Vår målgruppe er bredt sammensatt fordi alle kommunens innbyggere berøres av byens utvikling og Oslos overordnede klima- og miljøpolitikk.

Gjennom arbeid med ulike målgrupper for ulike prosjekter jobber vi for å nå en stor bredde av Oslos innbyggere, både direkte gjennom egne aktiviteter og indirekte gjennom å legge til rette for god samhandling mellom kommunale aktører, fagmiljøer, næringsliv, interesseorganisasjoner og private initiativ som igjen har direkte kontakt med befolkningen.

Bykubens arbeidsmetoder

Bykuben er en nettverksbygger som skal legge til rette for samskaping mellom kommunale aktører, næringsliv, fagmiljøer og innbyggere. Vi er i direkte kontakt med initiativtakere fra ulike deler av befolkningen og bistår dem med informasjon og nettverksbygging. Vi bringer innbyggerperspektivet inn i arbeidet med planlegging og utvikling av byen.

Bykubens arbeid skjer både i form av planlagte hovedprosjekter og i form av mer uplanlagte aktiviteter som oppstår underveis i våre nettverk.

Bykubens kommunikasjon

For at Oslo skal være en by der folk bryr seg om naturen og hverandre, må de som styrer, planlegger og bygger byen, ha et mer helhetlig perspektiv på natur og ressurser og inkludere de som bor i byen, i byutviklingen.

Dette krever kunnskap om byøkologiske fagområder og vilje til å prioritere natur, klima og miljø. Det krever også evne og vilje til å involvere innbyggerne i arbeidet. Og det krever at innbyggerne har kunnskap og mulighet til å delta i byutviklingen.

Bykubens kommunikasjon skal bidra til at flest mulig i relevante målgrupper har tilstrekkelig kunnskap, mulighet og motivasjon til å bidra til å oppfylle Oslo kommunes klima- og miljøpolitikk. Den overordnede strategien er å motivere ekstra engasjerte innbyggere som ambassadører til å spre kunnskap om og engasjement for byøkologi.

- › Bykubens kommunikasjon skal bidra til at flest mulig i relevante målgrupper har tilstrekkelig kunnskap, mulighet og motivasjon til å bidra til å oppfylle Oslo kommunes klima- og miljøpolitikk slik at Oslo kan bli en bedre by for natur og mennesker.

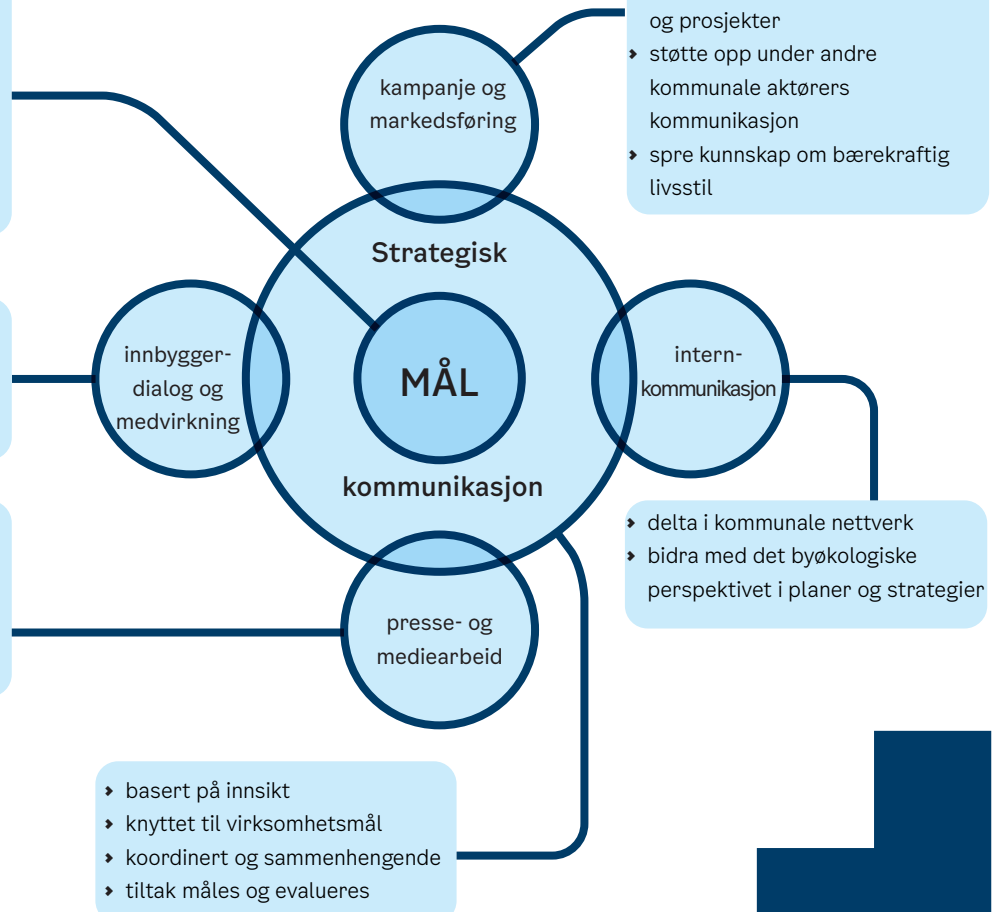
- › finne felles mål og ønsker
- › gjennom rådgivning gjøre det enklere for initiativtakere å gjennomføre prosjektene sine

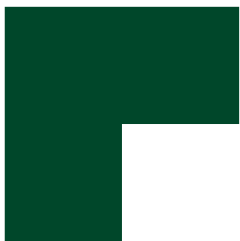
- › være tilgjengelig med fagkunnskap
- › synliggjøre vårt og andres arbeid med byøkologiske prosjekter
- › vise sammenheng mellom politikk og innbyggerprosjekter

- › basert på innsikt
- › knyttet til virksomhetsmål
- › koordinert og sammenhengende
- › tiltak måles og evalueres

- › fortelle om kommunale strategier og prosjekter
- › støtte opp under andre kommunale aktørers kommunikasjon
- › spre kunnskap om bærekraftig livsstil

- › delta i kommunale nettverk
- › bidra med det byøkologiske perspektivet i planer og strategier

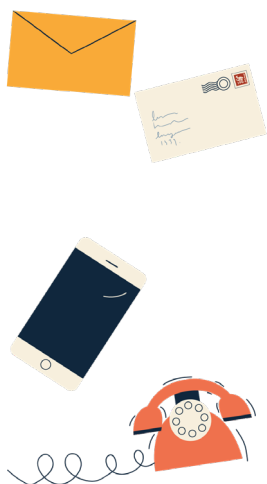

Kommunikasjonsmål

økt rekkevidde – økt engasjement – økt kunnskap

- 1 Bykuben skal nå flere og engasjere nye målgrupper
- 2 Oslos innbyggere skal få mer kunnskap om oslonaturen og byøkologi

Bykubens informasjon på sosiale medier skal oppleves relevant for oslofolks dagligliv, og oppfordre til aktivitet og engasjement. Innholdet skal være etterprøvbart, med åpenhet om kildebruk, og skape tillit til Bykuben som avsender.

Hovedaktiviteter i 2022–2024

› [Oslotrær](#)

Felles dugnad for kommune, innbyggere og utbyggere for å plante flere trær og gi trærne mer plass i byen

› [Jobb for unge](#)

Kommunal satsning på ungdom, der Bykuben bistår bydelene og Oslotrær med å la ungdom få plante trær

› [Bydata](#)

Utforske nye måter å informere og involvere innbyggere med bruk av data

› [Sirkulære Oslo](#)

Studere erfaringer med sosiale møteplasser som arena for reparasjon og deløsninger

› [Bylivsgater](#)

Ta i bruk gateareal på nye måter, tilrettelegge for mer natur og økt byliv

› [Levende gater](#)

Bykuben bistår med koordinering mot bydelene og AHO

Aktiviteter og samarbeid

› Samarbeid med utdanningsinstitusjoner

› [Marint liv og plast i Oslofjorden](#)

› [Redusert og bærekraftig forbruk](#)

› Bydel- og nettverkskontakt

› [Spirende Oslo - dyrkekurs](#)

› [Oslo arkitekturtriennale](#)

› [Ombruksuka](#)

› [Grønt kart](#)

› [SPARE](#)

Oslos miljø- og klimapolitikk

Oslo kommune har satt svært ambisiøse mål for klima- og miljøarbeidet gjennom klimastrategien mot 2030: Oslo skal bli en nullutslippsby. Oslos arbeid med å følge opp miljøpolitikk, i form av strategier for bærekraftig byutvikling, blir lagt merke til av verden. Bykuben er et samarbeidsprosjekt for Oslo kommune, i samsvar med FNs bærekraftsmål nummer 17. Gjennom dialog og aktiviteter bidrar vi til at Oslo skal nå bærekraftsmålene 9, og 11–15.

Under vises en oversikt over aktuelle delmål blant FNs bærekraftsmål, og hvordan disse relaterer seg til Bykubens aktiviteter:

9.4 – bærekraftig næringsliv

Bykuben bidrar til omstilling av næringslivet gjennom dialog, bidrag til faglige kurs og seminarer, deling av ideer og erfaringer og formidling av kommunens miljøstrategier.

11.3 – deltakende og bærekraftig samfunnsplanlegging

Bykuben jobber for å involvere og engasjere innbyggerne i en mer bærekraftig byutvikling. Ved å være tett på både kommunale prosesser og innbyggerinitiativer kan vi ta med innbyggernes ideer inn i de formelle planleggingsprosessene.

11.4 – verne og sikre kultur- og naturarv

Bykuben vil bidra til å skaffe og formidle informasjon om eksisterende kultur- og naturverdier i byen. Kunnskap om verdiene er en viktig forutsetning for å kunne ta vare på dem. Prosjektet Oslotrær bidrar til å sikre Oslos urbane skog for fremtiden.

11.6 – redusere byenes negative påvirkning på miljøet

Bykuben vil inspirere til bærekraftige valg i folks hverdag, slik at miljøbelastningen fra byens aktiviteter blir så liten som mulig.

11.7 – trygge, inkluderende og tilgjengelige grøntområder

Bykuben bidrar gjennom prosjektet Oslotrær til at Oslo kommune øker graden av treplanting i Oslos byggesone.

12.3 – redusere matsvinn

Bykuben støtter opp om Oslos strategi for redusert matsvinn, blant annet gjennom «Håndbok for overskuddsbord».

12.3 – redusere avfallsmengden

Bykuben gjennomfører aktiviteter, deltar i internasjonale nettverk og støtter lokale aktører som tilrettelegger for deling, reparasjon og ombruk.

12.8 – levesett i harmoni med naturen

Bykuben kommuniserer på sosiale medier, holder kurs og deltar i undervisningsprogrammer som bygger opp under og motiverer til bærekraftig liv i byen.

13.3 – styrke kunnskap og bevisstgjøring om klimaendringer

Bykuben deltar i forskningsprosjektet SPARE, der vi bidrar til å spre kunnskap og sikre at forskningen som utføres, blir mest mulig anvendbar for Oslo kommune. Kunnskapen deles videre gjennom våre prosjekter, kurs og sosiale medier.

14.1 – redusere havforurensning

Bykuben deltar i Oslo kommunes arbeid for å redusere plastforurensning og bedre forholdene for marint liv i Oslofjorden.

15.9 – integrere verdien av økosystemer i planleggingsprosesser

Prosjektet Oslotrær bidrar til å fremskaffe data som kan gi bedre analyser og verdisetting av økosystemtjenestene som byens natur gir oss. Vi arbeider strategisk for å integrere denne informasjonen i kommunens planer og saksbehandling.

Tidslinje for prosjektet Bykuben

Forprosjektrapport som oppsummerte innspillene fra medvirkningsprosessen (med bidrag fra nærmere 200 aktører, fra næringsliv til kommunale virksomheter), og ga en anbefaling for det første året med drift. Bykuben var på dette tidspunkt lokalisert hos PBE i Vahls gt.

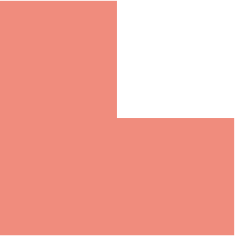
Bykubens Styringsgruppe ble etablert, i tillegg til opprettelsen av en rådgivende kommunal arbeidsgruppe.

2016

2017

Byrådet bestilte i 2016 en utredning av et byøkologisk innovasjonssenter. Plan- og bygningsetaten fikk i oppdrag å planlegge og utrede senteret gjennom et forprosjekt. 1. april 2016 ble prosjektets oppstartsnotat godkjent av Byrådsavdeling for byutvikling.

Det ble høsten 2016 opprettet en ressursgruppe som bidro med perspektiver og innspill. Gruppen bestod av Ingar Brattbakk, Katerina Medbøe Eriksen, Ida Faldbakken, Even Heggernes, Nina Jensen, Pernille Leivestad, Joakim Skajaa og Jan Vardøen.

Gjennom 2018 og 2019 ble det gjennomført arrangementer med til sammen ca 5000 besøkende i Myntgata, både i Bykubens lokaler og i kvartalets gårdsrom. Bykuben var også tilstede på en rekke temadager, seminarer og konferanser, med bidrag i form av faglige innlegg, rolle som debattmoderator eller med stand. Miljøkampanjen "Min grønne utfordring" nådde 4000 månedlige brukere og ble nominert til en internasjonal markedsføringspris for god bruk av grafikk.

2018

2019

2020-21

Bykuben – Oslos senter for byøkologi hadde sitt første hele virkeår i 2018. Året ble brukt til å danne kjennskap til senteret hos målgruppene og relevante samarbeidspartnere. Sommeren 2018 flyttet Bykuben inn i egne lokaler i Myntgata 2. Fem hovedprosjekter ble definert:

1. etablere Bykuben i Myntgata 2
2. være ansvarlig for, som del av Oslo miljøhovedstad 2019, Nabolagsprogrammet og «folkets grønne utfordringer»
3. utvikle et grønt kart for Oslo
4. lage en mindre utstilling i egne lokaler eller en vandretstilling
5. lage en film om grønt byliv

Gjennom 2020 og 2021 ble prosjektet Oslotrær planlagt og igangsatt. Arbeidet startet med koordinerer og forankring på tvers av etatene, parallelt med utarbeidelse av gjennomføringsplan for involvering av innbyggere og næringsliv. Programmer for ungdom i sommerjobb engasjerte over 200 ungdommer i 2021. Bykuben deltok i EU-nettverket Resourceful cities sammen med 9 andre europeiske byer, i en satsning på sosial bærekraft og sirkulærøkonomi. Bykuben ble representert i flere tverretatlige ressursgrupper.

